

975/51

MATHEMATEG C3

Mathemateg Bur

A.M. DYDD GWENER, 12 Ionawr 2007

(1½ awr)

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur arholiad hwn, bydd angen:

- llyfr ateb 12 tudalen;
- Llyfryn Fformiwlâu;
- cyfrifiannell.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Atebwch **bob** cwestiwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Rhoddir nifer y marciau mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Atgoffir chi bod angen Cymraeg da a chyflwyniad trefnus yn eich atebion.

1. (a) Defnyddiwch Reol Simpson gyda phum mesuryn i ddarganfod bras werth ar gyfer yr integryn

$$\int_1^{1.8} \ln(1+x^2) dx.$$

Dangoswch eich gwaith cyfrifo a rhowch eich ateb yn gywir i dri lle degol. [4]

- (b) Defnyddiwch eich ateb i (a) i ddiddwytho bras werth ar gyfer

$$\int_1^{1.8} \ln\sqrt{1+x^2} dx. \quad [1]$$

2. (a) Trwy ddefnyddio gwrthenghraifft, dangoswch fod y gosodiad

$$\cos 3\theta \equiv 3 \cos^3 \theta - 4 \cos \theta$$

yn anghywir. [2]

- (b) Darganfyddwch holl werthoedd θ yn yr amrediad $0^\circ \leq \theta \leq 360^\circ$ sy'n bodloni

$$\tan^2 \theta + 2 \sec \theta = 7. \quad [6]$$

3. Dangoswch fod i'r hafaliad

$$\cos x + 2x - 2 = 0$$

wreiddyn α rhwng 0 a $\frac{\pi}{2}$.

Gellir defnyddio'r berthynas gylchol

$$x_{n+1} = 1 - \frac{1}{2} \cos x_n$$

gydag $x_0 = 0.5$, i ddarganfod α . Darganfyddwch a chofnodwch werthoedd x_1, x_2, x_3, x_4 . Ysgrifennwch werth x_4 yn gywir i dri lle degol a phrofwch mai'r gwerth hwn yw gwerth α yn gywir i dri lle degol. [7]

4. Differwch bob un o'r canlynol mewn perthynas ag x , a symleiddiwch eich atebion pan fo hyn yn bosibl.

$$(a) (1+2x)^{15} \quad (b) \ln(1+x^2) \quad (c) \frac{2+\cos x}{1+\sin x}$$

$$(ch) \tan^{-1}(3x) \quad (d) x^2 \tan x \quad [2], [2], [3], [2], [2]$$

5. Darganfyddwch gyfesuryn- x a natur pwynt arhosol y gromlin a roddir gan $y = e^{2x} - x - 1$. [6]

6. (a) O wybod bod $x^3 + x^2y + y^4 = 17$, darganfyddwch $\frac{dy}{dx}$ yn nhermau x ac y . [3]

(b) O wybod bod $x = t^3$, $y = t^2 + 1$, darganfyddwch, yn nhermau t ,

(i) $\frac{dy}{dx}$,

(ii) $\frac{d^2y}{dx^2}$. [6]

7. (a) Darganfyddwch

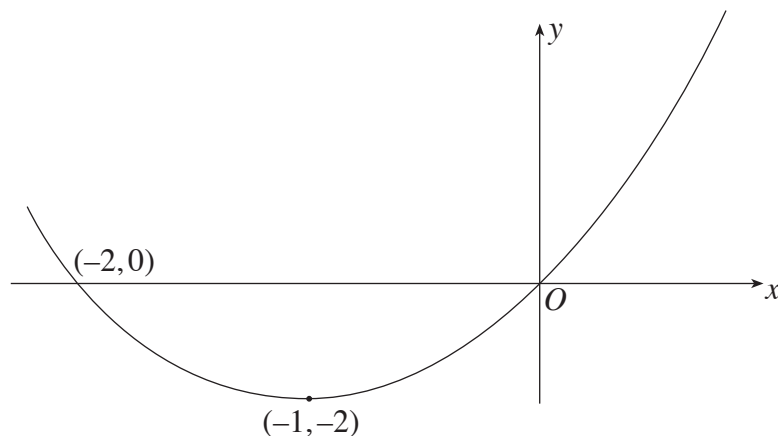
(i) $\int \frac{1}{(2x+3)^5} dx$

(ii) $\int e^{2-3x} dx$. [4]

(b) Enrhifwch $\int_0^2 \frac{6}{3x+2} dx$, gan fynegi eich ateb fel logarithm sengl. [4]

(c) Enrhifwch $\int_0^{\frac{\pi}{4}} \cos\left(3x + \frac{\pi}{4}\right) dx$. [4]

8. Mae'r diagram isod yn dangos braslun o graff $y = f(x)$. Mae'r graff yn mynd trwy'r tarddbwynt a'r pwynt $(-2, 0)$, ac mae ganddo bwynt minimwm yn $(-1, -2)$.

(a) Brasluniwch graff $y = 2f(x - 3)$. Nodwch gyfesurynnau'r pwynt arhosol a'r pwyntiau lle mae'r graff yn croesi'r echelin- x . [3]

(b) Ar ddiagram gwahanol, brasluniwch graff $y = -f(x) + 1$. Nodwch gyfesurynnau'r pwynt arhosol a chyfesurynnau'r pwynt lle mae'r graff yn croesi'r echelin- y . [3]

9. Mae gan y ffwythiant f barth $[1, \infty)$ ac fe'i diffinnir gan

$$f(x) = \ln(5x - 4) + 2.$$

(a) Darganfyddwch fynegiad ar gyfer $f^{-1}(x)$. [4]

(b) Ysgrifennwch barth ac amrediad f^{-1} . [2]

10. Diffinnir y ffwythiannau f a g ar gyfer pob gwerth o x gan

$$f(x) = x + 5,$$

$$g(x) = |2x + 1| + 2.$$

Datrysych yr anhafaledd $fg(x) > 10$. [5]